

פתח דבר

לפיסול האיטלקי של ימי הביניים והרנסנס כבר יוחדו מאות ספרים ואלפי מאמרים. מבחינה מתודולוגית אפשר לסווג את רובם לשלושה סוגים: היסטוריה של הפיסול האיטלקי, היסטוריה של תקופה מסוימת ואסכולה מקומית, ומונוגרפיות של פסלים. על נחיצותם של מחקרים כאלה אין חולק; אדרבה, הם הבסיס ללימוד כל תקופה, כל אסכולה, כל תחום של אמנות. אבל המחקרים האלה מתרכזים בדרך כלל בכרונולוגיה ובהתפתחות הסגנון, וממעטים לתת את הדעת על הצורות ועל התפקידים של יצירות האמנות. במילים אחרות, רוב המחקרים הקיימים מיוחדים לנושא מסוים, ונדירים הם המחקרים העוסקים בסוגים ובסוגות ובתפקידים של הפיסול האיטלקי בימי הביניים וברנסנס. כך מתעמעמת לא רק ההבנה שלנו בפיסול של תקופה חשובה זו, אלא גם הבנת התרבות האמנותית שלה כולה. בספר הזה אני מבקש להשלים, ככל האפשר, את המחקרים העוסקים בסגנון ובהיסטוריה של האמנות, ולתת לקורא מעין מורפולוגיה של הפיסול האיטלקי בימי הביניים וברנסנס.

ייתכן שיימצאו מתנגדים לגישה פורמלית זו לחומר. אבל יצירת אמנות נתפסת בעיני הצופה בה כאובייקט שהאמן נתן לו צורה, ובאמצעות הצורה האמן מבטא את תפיסת עולמו, את רעיונותיו, ואת האופן שהוא מבין את תפקידו. במילים אחרות, ניתוח הצורה מבקש לגלות גם את סגנונה של יצירת האמנות וגם את הרעיון שבה.

הספר הזה אינו היסטוריה של הפיסול, ולכן רצוי שתהיה לקורא מידה של ידיעה בתולדות האמנות, ושיכיר לפחות את יצירותיהם של האמנים החשובים של התקופה. כדי שלא להכביד על הקורא יתר על המידה הגבלתי את מספר יצירות האמנות הנידונות כאן. בחרתי אפוא פרטים שמיטיבים להדגים את התזות שלי, וממילא, מאחר שהספר אינו מונוגרפיה של אמן וגם לא היסטוריה של האמנות, לא יכלו להיכלל בו יצירות מפורסמות של אמנים גדולים.

***